

Programma

Amsterdam
Sinfonietta

'Haydns Celloconcert in D is een van de hoekstenen van het cellorepertoire en verder is het gewoon zingen met de cello.'

De laatste Mendelssohn

Amsterdam Sinfonietta

Candida Thompson leiding & viool

Kian Soltani cello

Carl Philipp Emanuel Bach (1714-1788)

Sinfonia in G, Wq 173 (1741)

Allegro assai - Andante - Allegretto

Joseph Haydn (1732-1809)

Celloconcert in D groot (1783)

Allegro - Adagio - Rondo: Allegro

Adagio uit symfonie nr. 13 (1763)

•

Felix Mendelssohn (1809-1847)

Suleika op.34, nr. 4 (1836)

arr. voor cello en strijkers W. van Klaveren

Franz Schubert (1797-1828)

An die Musik, D 547 (1817)

Du bist die Ruh', D 776 (1823)

arr. voor cello en strijkers A. Williams

Felix Mendelssohn (1809-1847)

Strijkkwartet nr. 6 in f, opus 80 (1847)

(versie voor strijkorkest)

Allegro vivace assai - Allegro assai - Adagio - Finale: Allegro molto

Muziekgebouw, Amsterdam / woensdag 22 maart, 20.15 uur

Stadsgehoorzaal, Leiden / donderdag 23 maart, 20.15 uur

DE SINGEL, Antwerpen / vrijdag 24 maart, 20.00 uur

Het Concertgebouw, Amsterdam / zondag 26 maart, 20.15 uur

Aula der Neuen Universität, Heidelberg / donderdag 30 maart, 19.30 uur

Fürstensaal Stadtschloss, Fulda / vrijdag 31 maart, 20.00 uur

Elbphilharmonie, Hamburg / zaterdag 1 april, 20.00 uur

Muziekcentrum, Enschede / zondag 2 april, 16.00 uur

Musici

cello

Kian Soltani

viol 1

Candida Thompson

Ingrid van Dingstee

Arnieke Ehrlich

Saskia Otto

Nicoline van Santen

Karen Segal

viol 2

Jacobien Rozemond

Petra Griffioen

Frances Thé

Diet Tilanus

Inki Varga

Stella Zake

altviol

Milan Milojicic

Liselot Blomaard

Anne-Bartje Fontein

Ernst Grapperhaus

Sofie van der Schalie

cello

Tim Posner

Örs Köszeghy

Maarten Mostert

Nigel Thean

contrabas

Ying Lai Green

Servaas Jessen

hobo

Maxime le Minter

Avesta Yusufi

hoorn

Mees Vos

Margreet Mulder

Toelichting

Als Carl Philipp Emanuel Bach niet zo'n beroemde vader had gehad was hij waarschijnlijk de boeken ingegaan als de grote Bach die de fundamenteën legde voor een nieuwe stijl. Terwijl Johann Sebastian Bach slechts de vigerende meerstemmige barokke stijl tot de grootst mogelijke hoogte bracht, was deze vijfde zoon van hem en diens eerste vrouw Maria Barbara al druk aan het experimenteren met nieuwe wegen. Deze galante stijl zou de basis worden voor de klassieke muziek van Haydn, Mozart en Beethoven. En vooral de strijkkwartetten van Haydn vormden weer een tomeloze inspiratiebron voor Felix Mendelssohn. Zelfs tot in dat aangrijpende laatste strijkkwartet dat hij kort na de dood van zijn zus Fanny schreef.

Het verhaal gaat dat de jonge Joseph Haydn op een dag een boekwinkel binnenstapte en vroeg naar de beste boeken op het gebied van muziektheorie. Volgens de eerste Haydnbiograaf Albert Christoph Dies (Biographische Nachrichten von Joseph Haydn uit 1810) raadde de boekverkoper hem de geschriften van Carl Philipp Emanuel Bach aan. Haydn vond daarin wat hij zocht, bestudeerde vervolgens ook diens partituren zoals de Sinfonias Wq 173 – 181 en de celloconcerten. Niet veel later maakte Haydn furore met zijn strijkkwartetten, symfonieën en concerten. Hoewel de twee elkaar nooit ontmoet hebben, zou CPE Bach hebben opgemerkt dat Haydn werkelijk een leerling van hem was en dat hij de enige was die zijn stijl en geschriften werkelijk begreep.

Er zit een kern van waarheid in. CPE Bach vond zijn eigen vader, zoals een goede zoon betaamt, maar wat ouderwets en zocht andere muzikale wegen. Zijn galante stijl was, zoals te horen is in de eerste Sinfonia in G Wq 173, veel eenvoudiger dan het complexe contrapunt van de hoog-barok. Daarbij kon hij nog wel eens grillige en

onverwachte afslagen nemen, maar de basisvorm werd steeds duidelijker. Het was Haydn die de mogelijkheden van deze nieuwe stijl verder deed uitkristalliseren in zijn eerste kwartetten en symfonieën. Toen Haydn in dienst aan het hof van Esterházy in 1783 zijn Celloconcert in D schreef was zijn stijl op de fundamenteën van CPE Bach al gegroeid naar de volwaardig klassieke vorm waar Ludwig van Beethoven en later Felix Mendelssohn verder op zouden voortbouwen. Haydn schreef zijn celloconcert waarschijnlijk voor Anton Kraft, de toenmalige cellist van het Esterházyorkest. Het concert is veel klassieker van opzet dan zijn eerder geschreven en pas in 1961 teruggevonden Celloconcert in C, maar de cello heeft wel een 'state of the art'-partij vol nieuwe technieken geschreven op de huid van Kraft. Dat Haydn ook zelf de mogelijkheden van de cello goed kende had hij twintig jaar eerder al bewezen met zijn Dertiende symfonie die hij voor datzelfde orkest van Prins Nicholas Esterházy schreef waar hij nagenoeg zijn hele leven aan verbonden was. Het tweede deel van deze Symfonie in D is in feite een langzaam deel

voor een imaginair celloconcert. Waarschijnlijk wilde Haydn de toenmalige cellist van het orkest, Joseph Franz Weigl, even in het zonnetje zetten met een lyrisch Adagio cantabile waarbij de cello de melodie speelt en slechts begeleid wordt door strijkers.

*‘Muziek vervult de ziel
duizend keer beter dan
woorden’*

Hoewel Felix Mendelssohn een zeer gedegen muziekleiding kreeg en de voorbeelden in de vorm van partituren van vooral Johann Sebastian Bach en Joseph Haydn binnen handbereik had, was hij alles behalve een imitator en voegde hij conform zijn romantische geest vele eigen accenten en nieuwe wegen toe. Zo geldt hij als de ‘uitvinder’ van de Lieder ohne Worte, relatief eenvoudige piano-werken die zich laten beluisteren als instrumentale liederen. Mendelssohn schreef zelf vele Lieder ohne Worte waar nooit een tekst aan ten grondslag lag, maar het principe is eenvoudig over te brengen op bestaande liederen zoals Mendelssohns eigen ‘Suleika’ en Schuberts meesterwerken ‘An die Musik’ en ‘Du bist die Ruh’. In deze bewerking voor strijkorkest is de cello de ‘zanger’. Mendelssohn zou het prima hebben gevonden. Zo schreef hij zelf over het genre dat zelfs wanneer er een liedtekst ten grondslag ligt aan een Lied ohne Worte het geen zin heeft om deze openbaar te maken. Muziek weet de onderliggende gevoelens immers veel preciezer te raken dan de vaak voor meerdere uitleg vatbare taal. In Mendelssohns woorden: ‘Muziek vervult de ziel duizend keer beter dan woorden.’

Vandaar dat hij zijn immense verdriet over de plotselinge dood van zijn zus Fanny in 1847 uiteindelijk omzette in zijn meest dramatische en meest dissonante strijkkwartet ooit. Alles wat hij geleerd had van het bestuderen van de strijkkwartetten van Haydn en van de meerstemmigheid van Bach kwam samen in deze eruptie van woede en verdriet.

Het bericht van de dood van zijn geliefde zus bracht bij Mendelssohn een verlamme shock teweeg. Hij was niet eens in staat de begrafenis bij te wonen en toog uiteindelijk naar Zwitserland. Daar wandelde en schilderde hij en begon hij uiteindelijk weer te componeren. Dat het Strijkkwartet in f opus 80 zijn laatste grote kamer-muziekwerk zou worden kon hij toen nog niet weten. In elk geval zitten al zijn gevoelens in dit werk, dat in de strijkorkestversie nog aan dramatische kracht wint en dat bij elkaar gehouden wordt door thematisch materiaal waarin de verminderde kwint, die vaak ingezet wordt bij gevoelens die te groot zijn voor woorden, het voornaamste bindmiddel is.

Ook na het eerste deel blijft de toon serieus en bij vlagen wanhopig. Zelfs het Scherzo, het tweede deel, heeft niets van de sprookjesachtige sfeer waar Mendelssohn zo bekend om staat. Het Adagio is een diep sombere elegie en ook in de finale blijft verlossing uit en overheerst de woede en het verdriet. Het maakt dit ‘Requiem voor Fanny’, zoals Mendelssohn zijn laatste strijkkwartet noemde, tot misschien wel zijn meest aangrijpende en mooiste lied zonder woorden.

Paul Janssen

Genieten van onze concerten,
zonder dat je de deur uit hoeft?

Haal Amsterdam Sinfonietta in huis

Ga naar sinfonietta.nl, bezoek De Salon en stream het concert van je keuze. Er gaat natuurlijk niets boven de kwaliteit van een live uitvoering, maar wil je het concert nog een keer meemaken of heb je het gemist, dan is de on-demand beleving de ideale oplossing. En, wat in de concertzaal niet mogelijk is, thuis zie je de musici ook in close-up.

Wat je ook kiest, het worden altijd originele en spannende combinaties van de mooiste strijkersmuziek.

sinfonietta.nl/de-salon

Candida Thompson

Candida Thompson is artistiek leider van Amsterdam Sinfonietta. Ze wordt internationaal geroemd om haar inspirerende optredens en eclectische samenwerkingen met andere artiesten. Candida studeerde viool bij David Takeno aan de Guildhall School of Music and Drama in Londen en bekwaamde zich verder aan het Banff Centre for the Arts in Canada. Als solist en gastconcertmeester heeft Candida opgetreden met het Chamber Orchestra of Europe, City of London Sinfonia, Guildhall String Ensemble, Camerata Nordica, Moscow Chamber Orchestra en het English Symphony Orchestra. Als kamermusicus heeft ze opgetreden op het Kuhmo Festival in Finland, Ernen Festival in Zwitserland, La musica, Sarasota en het Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht. Ze was regelmatig te gast bij Harriet Krijghs zomerfestival 'Harriet & friends' in Oostenrijk en onlangs trad ze op bij de Schubertiade Hohenems, samen met de pianiste Magda Amara. Toekomstige soloconcerten zijn onder andere met RTS Symfonie Orkest Belgrado, Duisburger Philharmoniker en Phion Orkest. Candida speelt op een Guarneri, del Gesù (1698-1744) die zij in bruikleen heeft van een particuliere verzamelaar.

Kian Soltani

Kian Soltani werd geboren in Bregenz in een familie van Perzische musici. Hij begon al op zijn vierde jaar met cello spelen en op zijn twaalfde werd hij toegelaten tot de klas van Ivan Monighetti aan de Musik-Akademie Basel. Hij vervolgde zijn studie aan de Kronberg Academy en de Internationale Musikakademie in Liechtenstein. Soltani won verschillende internationale concoursen, waaronder het Karl Davidoff Concours in Letland, het Antonio Janigro Concours in Kroatië en het Paolo Concours in Finland. Sindsdien soleert hij met de grote orkesten over de hele wereld, zoals de Münchner Philharmoniker, Boston Symphony Orchestra, de Wiener Philharmoniker en de London Philharmonic. In januari 2018 verscheen zijn debuutalbum op Deutsche Grammophon, waaraan hij exclusief verbonden is. Zijn recentste album 'Cello Unlimited' werd in 2022 onder andere bekroond met een OPUS Klassik Award. Soltani bespeelt de 'London- ex Boccherini' Antonio Stradivari cello, hem ter beschikking gesteld door de Bears International Violin Society.

Volgende concerten

Amsterdam Sinfonietta Kamermuziek

Candida Thompson viool
Jacobien Rozemond viool
Georgy Kovalev altviool
Iris Juda altviool
Tim Posner cello
Nigel Thean cello

Programma

Mozart Strijkkwintet in g klein, KV 516
Korngold Strijksextet, opus 10

Vr 14 apr, Enschede

Za 15 apr, Amsterdam

Zo 16 apr, Leiden

Amsterdam Sinfonietta

Amsterdam Sinfonietta bestaat uit 22 musici van topniveau die samenspelen als één. Geleid door artistiek leider Candida Thompson maakt het orkest tournees over de hele wereld met avontuurlijke programma's en cross-overs met andere muziekgenres en kunstvormen. Met enorme gedrevenheid heeft Amsterdam Sinfonietta zich ontwikkeld tot hét strijkorkest van Nederland en orkest van wereldklasse.

Amsterdam Sinfonietta is uitgegroeid tot een vaste bespeler van de Europese concertzalen, maakte tournees door China, Amerika en Australië, en speelde in concertzalen als Barbican Hall in Londen, National Centre of Performing Arts in Beijing, Teatro Colón in Buenos Aires, Konzerthaus in Berlijn en Konzerthaus in Wenen.

Het ensemble werkt met nationale en internationale topsolisten. Musici als Janine Jansen, Sol Gabetta, Kian Soltani, Thomas Hampson, Fazıl Say, Rufus Wainwright en Wende delen met ons de nieuwsgierigheid en constante drang naar vernieuwing.

Kenmerkend voor Amsterdam Sinfonietta is de innovatieve programmering. Naast het gevestigde strijkersrepertoire brengt het orkest originele en spannende combinaties van muziekwerken. Het verbindt oude en nieuwe muziek, bekend en onbekend repertoire. Het orkest gaat onverwachte samenwerkingen aan en voert grensverleggende programma's uit, met onder andere film, dans en theater.

Amsterdam Sinfonietta dankt

Subsidiënten en begunstigers

Amsterdam
Sinfonietta
Fonds

Sponsors en fondsen

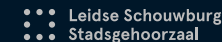
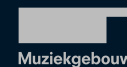

Maurice Amado
Foundation

Design & Branding partner

Studio Dumbar

Partners

concertzaal
tilburg

MUSIS

Blijf op de hoogte

We versturen een maandelijkse nieuwsbrief met het laatste nieuws, tips en acties. Meld u aan voor de nieuwsbrief via onze website. Daar vindt u ook de meest actuele concertagenda. Op onze social media delen we informatie over concerten, radio- en tv-uitzendingen, en het leven van de musici op het podium én achter de schermen. Volg Amsterdam Sinfonietta op:

Facebook AmsterdamSinfonietta
Instagram amsterdam_sinfonietta
Twitter @Ams_Sinfonietta
Youtube AmsterdamSinfo
Spotify Amsterdam Sinfonietta

Staf

Joost Westerveld algemeen directeur
Candida Thompson artistiek leider
Stephan Heber manager artistieke zaken
Chris Meeuwissen marketingmanager
Bernd Köhnen marketing en communicatie
Jantine Postma productieleader
Rombout Stoffers producent
Marije van der Pas hoofd development
Willemijn de Graaff medewerker relatiebeheer
Marieke de Groot officemanager
Ana Prazeres bibliothecaris

Raad van toezicht

Roger van Boxtel voorzitter
Mariëtte Doornekamp penningmeester
Rick van 't Hullenaar lid
David Majtlis lid
Jan Sinoo lid
Bas van Spréw lid
Wendela van Uchelen lid

Amsterdam Sinfonietta

Piet Heinkade 5
1019 BR Amsterdam
t 020 52 70 770
info@sinfonietta.nl
sinfonietta.nl